

L a t w e e f c h u   N w i s e s.

Nr. 30. Zettortdeenâ 24. Zuhli 1852.

No Nerretas.

Ir schè augschpuffè tà kà winnpuff Selgawas Mei mehnescha beidsamâ neddetâ kruffa dauds stahdes darrijusi. Nerreteeschds fescheem fainneekem, zittam wairak, zittam masak lauki apskahdeti. — Subbates draudse Gahrfeñe weenâ polwerki un 6 fainneekem, Balta muischâ wairak ne kà 30 fainneekem, tàpatt arri-dsan Gulbene, Prohdes muischâ, Laffes draudse dascheem fainneekem, bet ihpaschi Schlossbergè un Dweetè daudseem lauki effoht maitati. Zuhni mehnescha abbâs pirmâs neddetâs atkal dauds un stiprs leetus rahdijahs, zaur lo uppes un ptawas pahrlubde, kà paschâ pawasfarâ, un meeschu fehjums semmâs weetâs woi dseltens palikke, woi arri pawissam noslibke. Zittâs weetâs pehz jauneem Jahneem tas pawissam wehl ne bija fehts, un zittâs atkal jau us ohtru fehshanu dohmaja. — Rudsi un kweefchi wissuwairakâs weetâs tohti labbi stahw. Lai Deews tohs farga wehl us preekschu!

W—r.

No Skohdes puffes, 5tâ Zuhli.

Pehz gruhtha pawassara Deews jauku wafaru dewis. — Rudsi labbi noseedejuschi, kohfchi pilnâs wahrpâs lihgojahs, un jaw drihs buhs ptaujami. — Seena irr schogadd' par pilnam, un laiks irr faufs un wehjains pee eewahlschanas. — Rahzeni stahw taggad jauki feedôs. — Meeschi, kas febbaku fehti, paleek jo plahni un ne steidsahs tai faufa laika augt; agrejee irr jo labbaki. — No wezze em Jahneem mums tohti silts un faufs ween lihds schodeen bijis. Pehrkons mums mas bijis. Zeiz kà zittôs gabbalôs, kà Chdole, kruffa leelu stahdi pee laukeem darrijuse. Mehs no

tahdahm behdahm, gohds Deewam, ne sinnam. Wesseliba mihta arri muhs wehl apspihdina.

Pirmâ sw. p. waff. atfw., tai 1. Zuhni f. g. tikke Skohdes pilsatinâ, Lutteru Wahzu draudses swehta Jahna basnizâ pirmâs jaunâs ehrgeles eefwehtitas, kurras Kursemmes ehrgetu-buhwetajs Leepajas ehrgeleeka lungs Herrmannis par 200 rub. fudr. taifijis. Scho naudu masa draudse patte famettuse. Deews lai nu teem draudses lohzeekem, kas sawu uppuri pee Deewa namma isgresnoschanas dewuschi, allasch zaur scho jauku ehrgetu-skannu taggad meeru firdi, un kahdu reis meeru kappâ spehle! —○—

Saunas finnas.

28tâ Mei Leepajas muischas kalps Jurris Bunka ar lainu pee ohsta eebrauze jubrà masgatees, pufs isgehrbjees eelehze jubrà un tè noslibke, jebfchu kuggineeki gan peestrehjuschi to glahbt.

27tâ Mei darba wihrs Jahnis Rihns Selgawas leeluppe strahdaja krohna malku iswilldamâ. 14 gaddus wezs dehs eet masgatees un noslibkst! Uppè bij malkas pilla, tadeht tikkai 7tâ deenâ behrnu warreja atrast.

29tâ Mei pee Selgawas nabbagu namma (Rohmas) Greetes Petrowski meitina Trihne, 4 gaddu wezza, noslibke. Mahte bij nogahjuse us pilsehtu raweht. Tâ eet nabbageem behrnineem, kad tehwu un mahtes azzis tohs ne farga kà wiste sawus zahlischi, kà sawu azzu raugu!

28tâ Mei Leepajas besukera feewa Barbara Semenow ar sawu aplamu dserschanu bij patlikuse kà ahrprahâ, un sawâ trakkumâ eestrehje ohstâ un noslibke.

18tā Mei pirmā Waffaras-swehtku rihā Jaunjelgavā pee Daugavas atradduschi nedsihtu jaunpeedsimmuschu behrniā. To beedewigu mahiti zilweku teefas gan wehl naw usgahjuschas, tatschu tas, kas tumfiba tilklabb kā gaismā reds, sawā laikā to gan gaismā weddihs.

22trā April Wisputtes aprinki pee Dsirges muischas kahdā grants-kahpelē us leelzektu atradduschi nokautu behrniā. 30 gaddus wezza meita scho sawu grehku-augtu tā irr gallinajuse un paslehpuse; bet nu irr teefās.

10tā Merz Jelgavā kahdā wezzā kreewa nammā greesti sagahsahs un pufsohtru gaddu wezzu behrnu nositte.

27tā Mei breefmigi leela kruffa nositta Drukkes muischas Balta krohga, 11 fainneeku, tāpat arri Behrsu un ldses muischas laukus.

25tā Mei Tohlrawas un Jamaitu muischas laukus itt nikna kruffa nospehre.

Ar ugguni aisgahje.

27tā Mei Pehter muischas Birsallu mahjas ar wissahm mahju leetahm. Sibbins eespehre un padarrija 200 rubbutus stahdes. Zaur tahdu paschu Deewa spehku irr Widdus muischas Kirmu Bleeschu nams aisgahjis 7tā Mei deenā. Stahde irr 355 rub. f.

Resinns wehl irr nodedsinajis:

10tā Mei Rundahles Balloschu krohgu un tā panehmis 252 rub. f. — 18tā Merz Daugawas Lauku muischas nammu 1335 rub. stahdi darriams. — Pihwes Behrsu muischas Sermetu un Schagattu mahjas pawissam nodegufchas, stahde irr 1422 rub. f. — 19tā April Sallas muischas (Holmhof) Rahzinu mahjas gluschi nodegufchas. — 23schā April Baustas pilskunga muischas Kugrainu mahjas aisgahjuschas un Deewam schehl 14 gaddus wezs meitens Greete Reinsohn ugguni palizzis un 12 gaddus wezs puifis tā fadedsis, ka mas zerribas irr winnu isglabht, stahde irr 800 rub. 4tā Mei Schenbergas Grihwetu nams nodedsis un irr 200 rub. stahdes. — 18tā Mei nakti Emburgas meschafarga Muhnmallu nams aisgahjis. Pats fainneeks ar ugguni sawās

meefās dikti irr eewainohs un winna paligs Krishjahns Lepsē pawissam fadedsis! At taru breefmu, ko nesinns spehje darriht!

20tā April Diggerawas Duhnu krohgs nodedsis. Wainu un stahdi teefas wehl melle.

19tā Mei pee Leepajas zētuma-namma paschobela kahda blehdiga rohka ugguni peelikuse. Wakts saldats duhmus usgahjis un ar zittu saldatu paligu ugguni apstahpis. Teefas wainigo gan stipri melle, bet ne weens taifnibu ne gribb teikt.

5tā April Kalna muischas Lusiku nams un klehts nodegufchas; 250 rub. stahde. Skurstens eepihsis bijis un zaur to ugguns zehlees.

Zaur pihpetaju Meschohtnes Deefaischu laidars nodedsis 6tā Mei deenā. 52 rub. stahdes. Tad irr dahrgs tabbazinsch! — 12tā April 14 gaddus wezs sehns Gederts nerrodamees ar meitahm rattinu-kohdeli eededsinajis un lihds ar to wissas Jaunfaules (Baustas apr.) Strautwilzinu mahjas nodedsinajis. 850 rub. stahde. Tā eet, kad ar ugguni johkojahs! Woi wezakeem tad naw labbas stibbas?

19tā April Drukkes muischas Baltais krohgs ar wissahm zittahm ehlahm nodedsis un irr 4458 rub. stahde! Tā israhdahs, ka kahda beskauniga Leischu seewa, kas eet ubbagds, krohdsineekam par atreebshanu to padarrijusi. Teefas nu winnas pehdas stipri melle.

S—3.

• No Illukstes; nahwes peeminna.

Jau pehrn par to zēnigu Grahwa-kungu Konstantin Sihberg Latweeschu Awises bija rakstihts. Winsch 13tā April 1814 no deewabihjigeem wezakeem bija dsimmis. Tee winnu augstā stohla likka ismahziht, bet tam wisswairak firdi eespeede deewabihjigu prahtu, un arri paschi sawam dehlam allasch labbu preekschihmi dewe, ihpaschi prett saweem lautineem allasch laipnigi un schehligi buhdami. 1845tā gaddā 23schā April winsch pats palikke par waldineeku pahc tahm muischahm, ko winna tehws tam bija atwehlejis, prohti par

Dweeti, Bebreñi, Zannapoli, Urohni, wezzu un jaunu Swenti. Tà kà wiinna tehws prett faweem laudim laipnigs buhdams, winsch arri us to ween dohmaja, tohs laizigi un muhschigi laimigus darriht, teem atweeglinaja wiinnu gruhtibas, teem klaufishanu weeglaku darrija, un teem, kas paschi tiklai gribbeja, mahjas us renti atlaide, un us faweem muishas-laukeem eetaifija kahdas 22 mahjas, teem dewe pa gabbaleem semmes, par ko teem noliktas deenas muishai bija jaklausa. Sawà muishà kà labs fainneks tas dauds leetas bija fagahdajis pehz labbas semmes-koypschanas, lai ir zitti no ta ko warretu mahzitees; un tē dauds darbus likka par naudu strahdaht. Winna flehts un lescha bij allaschin atwehrtta nabbageem, bahrineem un atraitnehm, un wiinna fakkamais wahrds bija: manna manta un wiini irr manni; es winneem to ne leegschu. Par weenu mehnesi winsch par bahrineem un nabbageem isdallija wairak ne kà 300 rubtus. Tē winsch pats daschu reis dohmaja: tas gan irr dauds, bet tomehr wehl jadohd, jo dauds wehl tahdu irr, kas zeesh trubkumu un nabbadsibu! — Winsch apprezzeja Kraflawas zeeniga lunga Adama Platera meitu, ko winnas wezzaki arridsan deewabihjigi bija audsinajuschi, un laulibu dabbuja 23schà November 1847. 20tā September 1848 teem peedsimme pirmais dehlē. 16tā Dezember 1849 bija isbrauzis us fawahm zittahm muishahm, fawus laudis apraudsiht, kà teem klahjabs; atpakkat braukdams sa-aufstinajabs un palikke flims. Tuhdal, wehl flims buhdams dewahs us Rihgu pee daktereem, un tur nomirre 19tā Janwar 1850. Winna nobah-lusi meesa tikka schurp us Lifsnu atwesta, tē 20tā Merz no daudseem apraudata kappà eelikta, kas jauki apkohpts tappe, lai winsch mums ilgi peeminnà paliktu, un wehl schodeen ne trubkst nabbagi un bahrini, kas pee ta pascha sawas affaras noslauka. — Winna laulahts draugs palikke leelās firds behdās, kas wesselibu un dschwibu pa-ihfinaja. 1850tā gaddà ta aisbrauze ar sawu weenigu dehlu us

Parihsi, dohmadama, fawu wesselibu tur atdabbuht, un no turrenes us Rohmas pilsfehtu, Italias semmē, bet apfirga tur wehl stiprak un schlihras pirmā Webruar schinni gaddà no schihs pasaulēs, fawam mihtam laulatam draugam pakkat eedama. — Kad schi behduwehstē wiinnas augsteem raddeem atnahze, ak! tad ta muhsu firdis tohti noskumdinaja, un wiifi wiinnas lautini eekritte leelās behdās; jo mehš wiifi gaidijam us nahlamu gaddu, un kur dohmajam ar preeku-afarahm tai prettim eet, tur dabbutjam behdu-afaras noslauzih. — Sawu weenigu dehlu ta atstahje sweschà semmē, no kurrenes to drihs atpakkat gaidam. Lai tas mihtais Deews tam dohd labbu pastahwigu wesselibu, un wiinnu turr sawà schehligā afsargaschanà!

Pirmā Aprita deenà bija Illukstes, un 10tā April Swentes basnizà dauds tauschu no wifschahm mallahm salassijuschees, fawus mihtus aisgahjuschuš waldineekus ar gauschahm affarahm peeminnedami, un noschelodami, ka tee tik agri un ahtri no scheem schlihruschees un tohs par bahrineem pamettuschi. Kad sagaidisim to laiku, kur warresim preeku-swehtkus fwinneht, un kur tas jaunais waldneeks warrehs mums par tehru buht? Tas weenigais preeks mums wehl irr, ka ta nelaika brahlis, tas zeenigais Grahwa lungs Indrikkis Sihberg no Lifsnas muishahm, wiffas sawa brahta muishas appaksch sawas ustraudsischanas nehmis. Winsch tapatt ar schehlastibu un mihlestibu wiffus eefahktus darbus melle tahtaki isdarriht. — Ihsu laiku tee aisgahjuschi dabbutja par mums walidht, bet dauds labbas sehklas tomehr schē issehjuschi. Lai nu tee tur wiinnà muhschibà baggatus augtus no tahm plauj, un lai tas augstais debbes-tehws tohs tur puscho ar sawu nesawihstamu gohdakrohni!

— — g.

* **Lehta maltite.**

Wezs fakkams-wahrds stann: Kas zittam bedri roht, pats eekriht. — To Wilka-krohgeris warr apleezinaht. Pee schi gresni apgehr-

bees weefis eenahze. Ipsi un tà kà pawehle-
dams winsch par sawu naudu pagehreja labbu
zahlu-suppi. Tad winsch lifte fewim zeltees
preekschà zuhkas-zeppeti un stahbetus gurlus;
bet wissu par sawu naudu. Krohgeris, tahdu
weefi par baggatu tehrmanni woi muischneeku
turredams, itt pasemmigi to usrunna: woi ne
warroht kalpoht ar kahdu buddeli farkana
wihna? Kapehz tad nè, weefis atbildeja, kad
par sawu naudu ko labbu warru baudiht.
Duhshigi pa-ehdis un padsehris, tas iswille
ilgi par labbatahm melledams peezu-kapeiku-
gabbalu un to us galdu usfweesdams fazzija:
"Schè, krohgera lungs, manna nauda."
Krohgeris: Nu? — Tak wesselu rubbuli mal-
tite makfa? Weefis: Par rubbuli ehst ne kah-
roju, tillai par sawu naudu. Schè nu manna
nauda. Wairak pee dwehseles ne turru. Ja
pa dauds deweet, tad peezeesheet, jo paschi
wainigi. — Tahda schelmiba gohdigam zilwe-
kam teescham ne klahjabs. Besgohdim, kam
filla muggura peemihl, tam tahds stikkis aplam
geld; bet nu nahf pats labbums, stahstina
kohdols; jo nederrigu tschaumalu patlabban
pahrkohdam un atmettam nohst, lai zuhkas
ar to papreezajabs. — Krohgeris palikke doh-
migs, un reis, kà no dsikka meega atmohdees,
fweeschineeku tà usrunnaja: "Zuhsu gudriba
wissai labba, tà ka ne ween to eetehretu rub-
buli Zums paschliakoju, bet scho diwidemit-
kapeiku-gabbalu arri wehl. Tillai ne pluk-
steet, eita pee manna zeemina, ta Lahtscha-
krohgera, un prasseet tur par sawu naudu
kreetnas walkarinaas." To winsch tapehz faz-
zija, ka ar sawu zeemina, to Lahtscha-krohgeri,
dsihwoja nemeera, un to apklusdams wehleja
tam wissu launu. Bet schelmis sneedse ar
weenu rohku pehz naudas, ar ohtru pamasam
mekleja durwju-klinki, tad pasmeedamees faz-
zija: "Dsihwojeet wesseli! Pee Lahtscha-kroh-
gera jau brohlastu turreju, un tas abba, un
zits neweens, raidija manni schurp."

Tà tad abbi peekrahpahs, un trescham, kà
tas tahdàs leetàs arweenu mehds notikt, no
tam tas labbums nahze. To meers barro,
nemeers pohsta. C. D. L—ch.

* Gaisapraweets.

Gudrineeks, kas labpraht pehz swaigsnehm
kihlejabs un leelijabs tahs saprohtam, stah-
weja kahdà jaukà rihtà preeksch durwihm us
eelas, kad patlabban pulks jaunu lauschu gar-
rambrauze us iszeereeschanohs (isfehrschanohs).
Schee winnu par tahdu gudrineeku pasihdami,
waizaja: "Kungs, kahds gaisf schodeen
buhš?" — "Zauks!" tas atteiza. Us scheem
wahrdeem gaddijabs kahdam deenasstrahdnee-
kam sawu ehfeli gar tahm durwihm gorram
dsiht, un tas to dsirdejis fazzija: "Buhš dikts
leetus." — "Kà Zuhš to til skaidri sinneet?"
gudrineeks winnu apfmeedams waizaja. Un
tas wihrelis atteiza: "Tapehz, ka mans ehse-
lis no tam wairak saproht neta mehs wissi." —
"Nu kà?" — Wihrs runnaja atkal: "Kad
schorih to no stakka isweddu, pazehla tas sawu
galwu us augschu un purrinaja aufis, un tas
sihme us leetus." — Wissi smehjabs par ta
ehfeta-gudribu, tizzeja tam swaigschauptsinneju-
gudrineekam un aishrauzja. — Walkarà pah-
brauzja wissi mahjäs flapji, kà galkas. — Kur-
eam nu bija taifniba? — Bet woi tapehz jau
lohpus buhs par gaisapraweeschem usnemt? —
Kas naw eespehjams sinnaht, tas naw eespeh-
jams, un tas naw nekahds kauns, kad to ne-
sinnam. C. D—g.

Teefas fluddinaschana.

Wissi tee, kam kahdas taifnas parrabu prassichanos
pee tahs atstahstas mantas ta nomirtuscha Jaunpilles
arrentes-saimneesa Jurra Ahmer no Keppuru mah-
jahw, tohp usajinati, 3 mehneschu starpà, tas irr
libds 27tu September f. g., pee Jaunpilles pagasta
teefas peerteiktes, jo wehlat neweenu wairs ne klau-
sibs. Jaunpilles pagasta teefa, tai 28ta Juhni 1852.
(Nr. 177.) Jürgen Pepul, pagasta wezz. 1
C. G. Montewicz, pag teefas sribw.

S r i h w d r i k k e h t.

No juhrmass-gubernias augstas waldischanas puffed: Collegienrath v. Braunschweig. Zensur.
No. 208.